

บทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี

นางสาวนริศรา บัวขาว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-639-661-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLES OF LOCAL NEWS PRESENTED THROUGH LOCAL MASS MEDIA
IN UBON RATCHATHANI PROVINCE

Miss Narisara Buakhaw

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-639-661

นริศรา บัวขาว : บทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี
(THE ROLES OF LOCAL NEWS PRESENTED THROUGH LOCAL MASS MEDIA IN UBON RATCHATHANI PROVINCE)
อ. ที่ปรึกษา : ผศ. สุธี พลพงษ์ , 140 หน้า. ISBN 974-639-661-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อมวลชนท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ จำนวน 1 รายการ, วิทยุ จำนวน 3 รายการ และหนังสือพิมพ์ จำนวน 8 ฉบับ พร้อมทั้งใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์กรที่ผลิตข่าวท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า สื่อท้องถิ่นทุกประเภทมีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทตามแนวคิดของสื่อมวลชนท้องถิ่น ทั้ง 3 ประการ คือ บทบาทในการพัฒนา บทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และความสามัคคี และบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังพบว่าสื่อท้องถิ่นทุกประเภทมีเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมมาอีกประการหนึ่ง โดยในสื่อโทรทัศน์และวิทยุนำเสนอข่าวประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐเพียงอย่างเดียว ในขณะที่หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐ และธุรกิจท้องถิ่น ส่วนการให้ความสำคัญกับบทบาทของข่าวนั้น พบว่า สื่อท้องถิ่นส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับข่าวที่มีบทบาทในการพัฒนา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ และการให้ข้อมูลข่าวสาร และการเตือนภัย เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบาทในการประชาสัมพันธ์ พบว่า สื่อท้องถิ่นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับข่าวที่มีบทบาทดังกล่าว มากกว่าบทบาทในการพัฒนาด้านสังคม การศึกษา และสาธารณสุข และยิ่งมากกว่า บทบาทในการรักษาเอกลักษณ์และความสามัคคี และบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตย อีกด้วย

แม้ว่าสื่อท้องถิ่นแต่ละรายการ / ฉบับ จะให้น้ำหนักความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวที่สะท้อนบทบาทในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไป แต่แหล่งข่าวที่สื่อท้องถิ่นทุกประเภทให้ความสำคัญมากที่สุดเหมือนกันคือ แหล่งข่าวที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานในสังกัดของรัฐ ดังนั้นแบบแผนการสื่อสารในสื่อท้องถิ่นจึงมีลักษณะที่ถูกกำหนดทิศทางมาจากภาครัฐเป็นหลัก อย่างไรก็ตามลักษณะการสื่อสารที่ถูกกำหนดทิศทางมาจากภาคประชาชนก็ปรากฏให้เห็นอยู่บ้างในสื่อวิทยุบางรายการ และหนังสือพิมพ์บางฉบับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดบทบาทของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอในสื่อท้องถิ่นแต่ละรายการ / ฉบับ มาจากปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ เช่น นโยบายในการบริหารงาน อิทธิพลท้องถิ่น แหล่งเงินทุน และ บุคคลากร เป็นต้น ส่วนปัจจัยด้านโครงสร้างความเป็นเจ้าของสื่อที่แตกต่างกันระหว่างสื่อของรัฐ ซึ่งได้แก่ โทรทัศน์และวิทยุ กับสื่อขององค์กรเอกชน ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ กลับเป็นปัจจัยที่ดูเหมือนจะไม่มีผลต่อการกำหนดบทบาทของข่าวท้องถิ่นเท่าใดนัก

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติ ..... นริศรา บัวขาว
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

3970766228 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: LOCAL NEWS / LOCAL MEDIA / UBON RATCHATHANI MEDIA / LOCAL NEWS ROLES

NARISARA BUAKHAW : THE ROLES OF LOCAL NEWS PRESENTED THROUGH LOCAL MASS MEDIA IN UBON RATCHATHANI PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. SUTEE POLPHONG

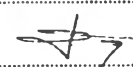
140 pp. ISBN 974-639-661-7

The objective of this research is to study the roles of local news presented through local mass media in Ubon ratchathani provivce. The study analyses the contents of news on one television program, three radio programs, and eight newspapers. The interview of some local media executives is also used to analyse the results.

The research finds that the news contents of studied media reflect all three idealistic roles of local mass media, that are development role, identity and unity promoting role, and democracy supporting role. Moreover, every media has the role of public relations ; the television and radio promote the news of state activities, while newspaper promotes both state and local business activities. With regard to the news role rationing, most media focus on news reflecting development role, especially economic development ; and information and warning. However, public relations role is emphasized more than other roles ; including social, educational, and health development role, identity and unity promoting role, and democracy supporting role. Although the news contents of each media focuses on different roles, the bureaucrats and government offices are the most important news sources in all media. This finding shows that the information flow through the local media is dominated by state sector. However a few local radio program and newspaper open some chances of communication flow from civil sector.

The different roles of these local media are not vary between state-owned media, which are television and radio, and private-owned media which is newspaper . Rather, the factors which impact the roles of them are socio-economic factors such as administrative policy, local power, sources of buget, and personel.

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา..... 2541

ลายมือชื่อนิสิต..... นริศรา บุรีขาว
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุธี พลพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว อาจารย์กรรมการ วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่ง ตลอดจนการทำวิทยานิพนธ์ จึง ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วิภา อุตมฉันทน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้แนวทางและข้อคิดที่มีประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสารมวลชนทุกท่านที่ได้ประสานวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ในช่วงระยะเวลาของการศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดอุบลราชธานี ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี บรรณารักษ์การข่าวและผู้ผลิตรายการข่าวบ้านเฮา ตลอดจนบรรณารักษ์หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทุกท่านที่กรุณาให้ ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา - มารดา ที่ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายทางด้านการศึกษาโดยตลอด และยังเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

นริศรา บัวขาว

กันยายน 2541

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	10
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	10
1.4 ขอบเขตการวิจัย	10
1.5 นิยามศัพท์	10
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนท้องถิ่น	12
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา	12
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	15
2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายเสียงสำหรับชุมชน	16
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา	19
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3. ระเบียบวิธีวิจัย	31
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	34
3.5 การนำเสนอข้อมูล	37
บทที่	
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทบาทของข่าวท้องถิ่นในสื่อมวลชน ประเภทโทรทัศน์	39
4.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของข่าวท้องถิ่นในสื่อมวลชน ประเภทวิทยุกระจายเสียง	48
4.3 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์บทบาทของข่าวท้องถิ่นในสื่อมวลชน ประเภทหนังสือพิมพ์	65
4.4 ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบบทบาทของข่าวท้องถิ่นในสื่อมวลชน แต่ละประเภท	81
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
5.1 สรุปและอภิปรายผล	95
5.2 ข้อเสนอแนะ	103
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	104
รายการอ้างอิง	105
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก	110
ภาคผนวก ข	115
ภาคผนวก ค	131
ประวัติผู้เขียน	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
1 บทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์	39
2 ประเภทของแหล่งข่าวในสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์	40
3 บทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง	48
4 ประเภทของแหล่งข่าวในสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียง	49
5 บทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวท้องถิ่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์	65
6 ประเภทของแหล่งข่าวในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์	66
7 การเปรียบเทียบบทบาทที่สะท้อนได้จากเนื้อหาของข่าวท้องถิ่นในสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท	81
8 การเปรียบเทียบประเภทของแหล่งข่าวในสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท	82